והתענג על ה' ויתן לך משאלות לבך

להתענג

נלקט מתוך מאמרים ושיחות קודש מכ"ק אדמו"ר שליט"א

פרשת ויצא
תשפ"ז
גליון ז'

ע"ל ע"י כולל
כתבי יד החכמה
מכון תורת חכם
עי"ת ירושלים תובב"א

לזכות בנועם

חָצוֹת לַיְלָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ

די ליכטיגקייט פון 'תפלת ערבית' און 'קריאת שמע שעל המטה'

וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרָנָה: וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיָּלֶן שָׁם כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם וַיָּשֶׂם מְרַאֲשֹׁתָיו וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא: (בראשית כ"ח, י'-י"א).

השי"ת האָט געוואָלט אַז יעקב זאל דאַוונען ביינאַכט

אויפ'ן פסוק **'ויפגע במקום'**, ברענגט **רש"י** פון **חז"ל** (ברכות כו, ב) אַז יעקב אבינו האָט דאָרט מתקן געווען תפילת ערבית, ווייל ס'איז געווען 'שקעה לו חמה פתאום שלא בעונתה'. די זון איז אונטערגעגאַנגען און ס'איז געווָארן נאַכט.

נאָכמער שטייט אין **מדרש** (ילקוט שמעוני ויצא קיז): **'כי בא השמש' - כיבה השמש, מלמד שהשקיע הקב"ה חמה שלא בעונתה בשביל לדבר עם יעקב אבינו בצינעא.** דאָס הייסט אַז דער אויבערשטער האָט געווָאלט אַז יעקב אבינו זאל דאַוונען דוקא ביינאַכט, אין אַ זמן פון חושך ואפילה, וועו ס'איז דאָ אַ הסתרה און אַ סילוק האור, דערביבער האָט דער אויבערשטער געמאַכט אַז ס'זאָל וועלן נאַכט, כדי אַז יעקב זאל דעמאָלט מתקן זיין די תפלה פון ערבית.

ליכטיג מאַכן דאָס חשכות מיט תפלת ערבית

יעקב אבינו האָט דאָ מגלה געווען **אַ וועג פאַר אידישע קינדער אין אַלע צייטן**, וויאַזוי מ'קען ליכטיג מאַכן די פינסטערניש, און וויאַזוי מ'קען אַרויסגיין פון אַלע סאָרט מצבים פון 'חשכות' און 'לילה'.

דער אמת איז דאך, אַז יעדעס מאָל וועו אַ מענטש פאַלט אַריין אין אַ חושך, איז עס צוליב זיינע אייגענע מעשים, ווי דער פסוק זאָגט **'שחת לו - לא'**. אויב מ'זינדיגט חלילה, איז דאָס אַליין גורם אַז מ'זאָל נישט שפירן דעם גילוי האלוקות, און ס'זאָל זיין אַ חשכות.

אָבער יעקב אבינו האָט אונז דאָ געלערנט אַ וועג וויאַזוי מ'זאָל מתקן זיין

ויפגע במקום

דער **בן איש חי** זאָגט אין ספר **בן יהוידע** (ברכות כו, ב) אַז יעקב אבינו ע"ה האָט בעצם געוואָלט דאַוונענען מנחה, די תפלה וואָס זיין טאַטע יצחק האָט מתקן געווען, אָבער היות ס'איז פלוצלינג געווָארן נאַכט ('שקעה לו חמה שלא בעונתה') איז זיין תפלה פאַרוואַנדלט געווָארן צו תפלת ערבית. און טאַקע וויבאַלד ער האָט דאָך נישט אינזין געהאַט צו מתקן זיין תפלת ערבית, נאר ס'איז געשען אויף אַן אופן פון 'שלא מדעתו', דערפאַר איז די הלכה אַז 'תפלת ערבית רשות'. אַנדערש ווי שחרית און מנחה וואָס זענען אַ 'חובה'.

ס'איז דאָ נאָך אַ חילוק צווישן תפלת מנחה און תפלת ערבית, אַז מנחה האָט נישט קיין קריאת שמע און 'סמיכות גאולה לפניה', אָבער מעריב האָט יאָ דעם חיוב פון קריאת שמע און 'סמיכות גאולה לפניה'.

די **אחרונים** האָבן אַ חקירה (עיין קה"י ברכות ס' ב' ועוד) אויב דער דין פון 'סמיכות גאולה לתפלה' איז **אַ דין אין 'גאולה'**, דאָס הייסט אַז די צוויי ברכות פון 'גאל ישראל' ביי שחרית ועריבת דאַרפן זיין 'סמוכים לתפלה'. אָדער איז עס **אַ דין אין 'תפלה'**, דאָס הייסט אַז שמונה עשרה פון שחרית ועריבת דאַרפן זיין נאָנט צו גאולה.

וואו כאַפט די נפקא מינה אויף למעשה? לגבי די הכרעה וואָס וועט געבראַנגט פון **הגר"ח מבריסק** זצ"ל אין ספר **אש תמיד** (עמו' תקמב) אַז זיין זון, הגר"מ סאָלאָוויטשיק, איז אַמאָל אָנגעקומען שפעט אינמיטן דאַוונענען, און וועו דער ציבור האָט געהאַלטן ביי שטילע שמו"ע פון מוסף האָט הגר"מ געענדיגט 'גאל ישראל' פון שחרית. ער האָט געהאַט אַ ספק אויב ער זאָל יעצט דאַוונענען שחרית אָדער מוסף, און ער האָט מכריע געווען צו דאַוונענען מוסף כדי ס'זאָל זיין אַ תפלה בציבור, ווייל ער האָט געהאַלטן אַז **לגבי די הלכה פון 'סמיכת גאולה לתפלה' מוז נישט זיין דוקא תפלת שמו"ע פון שחרית**, נאר מ'קען עס אויך מקיים זיין מיט תפלת שמו"ע פון מוסף. און זיין פאָטער הגר"ח מבריסק, האָט מסכים געווען צו דער סברא. ע"כ.

פון דער הכרעה איז מוכח אַז הגר"ח האָט געהאַלטן אַז **'סמיכות גאולה לתפלה' איז אַ דין אין 'גאולה'**, דהיינו, אז נעבן די ברכה פון 'גאל ישראל' דאַרף זיין אַ תפלה, און **דעריבער קען די תפלה אויך זיין תפלת מוסף**. אָבער אויב מ'וואָלט געזאָגט אַז 'סמיכות גאולה לתפלה' איז אַ דין אין 'תפלה', דהיינו אַז איידער די שמו"ע פון שחרית און ערבית דאַרף זיין אַ ברכה פון גאולה, **וואָלט מען נאָרנישט אויפגעטון וועו מ'איז סומך גאולה צו שמו"ע פון מוסף**, ווייל די תקנת חז"ל איז דאָך געווען אַז דוקא פאַר תפלת שמו"ע פון שחרית זאָל מען זאָגן די ברכה פון גאולה.

מ'קען דערצו מוסיף זיין, אַז **פון תפלת מנחה איז דאָ אַ ראיה אַז דער דין פון 'סמיכות גאולה לתפלה' איז אַ דין אין 'גאולה'**, כדעת הגר"ח מבריסק, ווייל אויב ס'וואָלט געווען אַ דין אין 'תפלה', איז דאך תפלת מנחה גאָרנישט אַנדערש ווי שחרית און ערבית, און מ'וואָלט געדאַרפט מתקן געווען אַ 'גאולה לפניה'.

אָבער אויב מ'זאָגט אַז 'סמיכות גאולה לתפלה' איז אַ דין אין 'גאולה', פאַרשטייט מען זייער גוט, **אַז די ברכה פון גאולה איז נאָר שייך ביי שחרית און ערבית**, וואָס דעמאָלט איז דאָ די מצוה פון קריאת שמע, וואו מ'דערמאַנט יציאת מצרים, און דערפאַר זאָגט מען נאָכדעם די ברכה פון 'גאל ישראל' אויף גאולת מצרים.

נתנדב לעילוי נשמת הרה"ח המפורסם
מו"ה **טובי' יוסף**
בן מו"ה **משה** ז"ל **לעפקאוויטש**
נפטר י"ז סיון תשפ"ד לפ"ק

פרנס הגליון

הופיע! ויצא לאור
נשמתין חדתין • חנוכה
י"ט כסלו • שובב"ם • ט"ו בשבט
ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות

די עבֿירות און באַלייכטן די חושך. **יעקב איז דאָ געווען אין אַ מצב פון 'לילה' און 'חשכות'**, און דער פּסוק זאָגט: 'וילך חרנה' - וואָס איז מרמז אויף **'חרון אף'**. און די גמרא זאָגט (חולין צא, ב), אַז יעקב אבינו האָט חרטה געהאַט פֿאַר'ן גיין תיכף קיין חרן: **'כי מטא לחרן, אמר: אפשר עברתי על מקום שהתפללו אבותי, ואני לא התפללתי?'** - אָבער וען ער האָט געזען אַז ער האָט זיך טועה געווען, האָט ער זיך באַלד צוריקגעדרייט, 'היכ דעתיה למיהדר', דאָס איז געווען אַ בחינה פון תשובה וואָס דרייט אי'בער די עוונות פאר זכיות.

אָבער דאָ פרעגט זיך די גרויסע שאלה: מיט וועלכע כח האָט ער אי'בערגעדרייט די חשכות פון 'לילה' צו אַ ליכט'גקייט? **דורך דעם כח פון 'ויפגע במקום' - דורך די תפלה פון ערבית!** וען אַ איד איז זוכה צו האָבן אַ דביקות אין השי"ת ביים דאַוונען, איז דאָס מהפך דעם גאַנצן חושך, און אַלע חטאים וועלן אויסגעמעקט.

דורך דביקות בה' וועלט אַלעס מתוקן

אן ענליכע בחינה שטייט אין ספה"ק **אוהב ישראל** אויפֿן מאמר חז"ל (שבת קיח, ב) **'כל השומר שבת כהלכתו אפילו עובד ע"ז כדור אנוש מוחלין לו'**. אַז דער טעם פֿאַרוואָס שמירת שבת ברענגט מחילת עוונות, איז וויייל דורך די קדושה פון שב"ק איז דער איד זוכה צו אַן אמת'ע דביקות אינעם אויבערשטן, און **וען מ'האָט אַ דביקות בה' איז דאָס מכפר אַלע עבירות!**

דער רבוש"ע וויל נישט אַז דער מענטש זאל ח"ו בלייבן מיט די חטאים. וויייל די עבירות וואָס אַ מענטש טוט איז אַ שרעקליכער משא וואָס דרוקט אַראָפּ, און עס בלייבט חלילה איינגעקריצט אויף די ביינער, ווי דער פּסוק זאָגט (יחזקאל לב): **'ותהי עוונותם חקוקה על עצמותם'** (עיין לקו"מ ד').

אָבער וען אַ איד איז זיך מחזק מיט אַ דביקות אין השי"ת, קען ער דורכדעם אויסמעקן די עבירות! **איבערהויפט מיט דער עבודה פון תפלת ערבית**, וואָס יעקב אבינו האָט מתקן געווען צו אי'בערדרייַען די הסתרה צו אַ ליכט'גקייט, און צו אַוועקנעמען די בחינה פון 'חרון אף'.

די הייליגע עבודה פון קריאת שמע על המטה בכוונה

אָט דער ענין - פון מהפך זיין דעם חושך פאר אור - פֿאַסירט אויך **דורך די גרויסע עבודה פון קריאת שמע שעל המטה בכוונה**. ווי דער **ישמח משה** זאָגט אַז וען אַ מענטש ליינט קרי"ש שעל המטה **'בכוונה עצומה כראוי'** איז ער זוכה צו אַ בחינה פון 'עליית נשמה' ביים שלאָפֿן. דאָס מיינט אַז זיינע מחשבות פון אַגאַנצן טאָג באַקומען אַ תיקון און ער שלאָפט בקדושה ובטהרה.

יעקב אבינו האָט טאַקע זוכה געווען צו האָבן אַ הייליגן שלאָף, 'ויחלום והנה סולם וכו', והנה ה' ניצב עליו'. דאָס איז געווען דורכדעם וואָס ער האָט מקיים געווען דעם 'ויפגע במקום', **מיט דער עבודה פון תפלה, און בפרט תפלת ערבית**, וואָס איז פֿאַרוואַנדלט דעם 'לילה' צו אַ ליכט'גקייט.

משקיע זיין כוחות אין דער 'עבודת הלילה'

דאָס איז דער טעם פֿאַרוואָס דער **בעל שם טוב הק' ותלמידיו** האָבן זייער שטאַרק מעורר געווען אי'בער די עבודה פון תפלת מעריב און קריאת שמע שעל המטה, וויייל ווען אַ איד חזר'ט די אמונה פון קריאת שמע ביינאַכט פאַר'ן שלאָפן גיין, **מאַכט דאָס ליכטיג זיין נאַנצע טאָג!**

'יעדער איינער וויייסט ביי זיך, אַז **ס'איז גאָרנישט אַזוי פּשוט זיך צו מחזק זיין מיט דער 'עבודת הלילה' פון 'מעריב' און 'קריאת שמע שעל המטה'**, וויייל ביינאַכט פאַלט געווענליך אויפֿן מענטש אַ מידקייט און די מוחין זענען נישט אַזוי קלאָר.

אָבער טאַקע דערפאַר דאַרף מען האָבן אַ געוואַלדיגע התגברות פון 'ויפגע במקום', **צו אַריינליגן כוחות אין תפלת ערבית און קרי"ש שעל המטה**, אַז ס'זאָל זיין מיט אַ כוונה און מיט אַ דביקות, וואָס דורכדעם איז מען זוכה צו 'והנה ה' ניצב עליו', ווי רש"י זאָגט 'לשמרו', דאָס הייסט אַז **אַלע סארט חשכות וואָס גייט איבער אויפֿן מענטש ווערט אי'בערגעדרייט צו אַן אור ה'**, און מ'ווערט אָפּגעהיטן פון אַלע מזיקים.

דער יחוד העליון וואָס ווערט נתעורר דורך מסירת נפש

עס שטייט אין **כתבי האריז"ל** (עץ חיים שער מ"ן ומ"ד דף סו ע"ב) אַז **ס'איז דאָ אַ געוויסע 'יחוד עליון ונורא', וואָס האַלט אויף די נאַנצע וועלט**. אָבער וען די עבירות זענען זיך ח"ו מתגבר, ווערט אַ פּגם אין דעם 'יחוד', און די וועלט איז אין אַ סכנה. דעמאָלט **פאָדערט זיך אַ בחינה פון מסירת נפש**, וואָס דורכדעם ווערט דער 'יחוד צוריק בשלימות.

דער אר"י הק' זאָגט, אַז נאָכ'ן חורבן בית שני, אינעם זמן פון די עשרה הרוגי מלכות, האָבן די עבירות זיך זייער שטאַרק מתגבר געווען, אויף אַזוי וויייט אַז די וועלט וואָלט ממש פֿאַרלוירן געגאַנגען, און דער'בער האָט דעמאָלט געדאַרפט זיין דער תיקון העולם, **דורך די עשרה הרוגי מלכות וואָס האָבן זיך בפועל מוסר נפש געווען על קידוש ה'**, און דורכדעם איז דער 'יחוד נתתקן גענוואָרן. (עיין ליקוטי מוהר"ן תורה ר"ס).

קריאת שמע מיט מחשבות פון מסירת נפש

די עשרה הרוגי מלכות האָבן טאַקע מתקן געווען דעם 'יחוד דורך מסירת נפש בפועל, אָבער דער היילי'גער **בני יששכר** ברענגט (הגהות לספר סור מרע ועשה טוב אות ו' בדפוס ישן ואות ח' בדפוס חדש) אַז אין 'יעדן דור זענען דאָ צדיקים וואָס זענען עוסק אין די סודות התורה מיט אַן אמת, זיי זענען זיך אַלעמאָל מוסר נפש 'בכח' צום אויבערשטן מיט אַ געוואַלדיגע אהבה, און דורכדעם דאַרף מען נישט אָנקומען צו מסירת נפש 'בפועל'. **דאָס וואָס די עשרה הרוגי מלכות האָבן אויפגעטון מיט זייער מסירת נפש, האָט רבי שמעון בן יוחאי מיט די חברים אויפגעטון דורך די סודות התורה!** וויייל צדיקי אמת קענען מקיים זיין די זעלבע עבודה פון די עשרה הרוגי מלכות, דורך מייַחד זיין דעם אויבערשטן מיט מחשבות פון מסירת נפש, אָן דעם וואָס מ'זאָל זיך דאַרפן מוסר נפש למיתה.

דאָס איז געווען די עבודה פון יעקב אבינו, ער האָט געדינט דעם אויבערשטן מיט דער 'עבודת הלילה' פון קריאת שמע שעל המטה, וואָס איז די עבודה פון **אמונה אינעם יחוד ה' מיט מסירת נפש, בפרט 'ביינאַכט' וועט ס'איז אַ זמן פון 'חושך' און 'הסתרה'**. אַזויווי רשב"י וחבריו וואָס האָבן מיט זייערע יחודים געטון די זעלבע עבודה פון די עשרה הרוגי מלכות.

לעבן מיט מחשבות פון דביקות און מסירת נפש

דער בעש"ט הק' און דער מגיד ותלמידיהם האָבן טאַקע געלערנט דעם יסוד, אַז אַ איד זאל אַלעמאָל טראַכטן און לעבן **מיט דער ידיעה אַז דער אויבערשטער איז 'סובב כל עלמין וממלא כל עלמין ואין שום מציאות מבלעדו כלל'**. (כמבואר בספה"ק תניא פ"ג). דאָס איז נישט בלויז אן עבודה וואָס באַלאַנגט פאר צדיקי אמת, וויייל מ'זעט דאָך אַז די צדיקים האָבן דאָס מפרסם געווען און איבערגעגעבן פאַר'ן רבים, און זיי האָבן געשטרעבט אַז מ'זאָל מגלה זיין אָט דעם דעת איבער דער וועלט.

אַ מענטש דארף זיך מחזק זיין צו האָבן דביקות אין השי"ת, **דוקא אין די צייטן וועט ס'איז אים שווער צו דאַוונען, אפילו וועט ס'איז ביי אים 'לילה' און 'חושך'**. איבערהויפט מיט דער היילי'גער עבודה פון תפלת מעריב און קריאת שמע שעל המטה מיט מסירת נפש. וואָס דאָס איז די עבודה פון יעקב אבינו ע"ה, **אַז דער עיקר היחוד וועט געטון דוקא וועט ס'איז שווער.**

דער מענטש זאָל זיך נישט פּטר'ן מיט'ן זאָגן אַז דאָס איז נישט שייך פאַר אים, וויייל 'יעדער דאַוונט דאך דריי תפלות אַ טאָג, און **לכל הפחות בשעת'ן דאַוונען איז אַ גוטע צייט וועט מ'קען זיך צוגעוואוינען** אַז מ'זאָל אַריינטראַכטן אין הייליגע מחשבות פון אמונה און יחוד ה', און מ'זאָל דערביי אינזין האָבן זיך צו מוסר נפש פאַר'ן אויבערשטן.

כאָטש וואָס די עיקר 'עבודת היחודים במסירת נפש' איז אן עבודה פאר צדיקי אמת, אָבער דורכדעם וואָס מ'איז זיך מקשר מיט די צדיקי אמת, **קען מען נכלל ווערן אין זייער עבודה און דורכדעם מעורר זיין דעם יחוד הנורא**, אויך מיט אונזערע פשוט'ע מחשבות פון אמונה און מסירת נפש.

דער לימוד פון יעקב אבינו אויף לדורות

'ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה' - יעקב אבינו האָט זיך דעמאָלט דערווייטערט פון ארץ ישראל - וואָס איז מרמז אויף ארץ החיים; ער האָט זיך דערווייטערט פון 'יצחק אבינו; ער האָט זיך טועה געווען אויפֿן וועג, גיייענדיג ביז חרן - וואָס איז מרמז אויף חרון אף; און ער האָט זיך געטראָפן אין אַ מצב פון 'כי בא השמש', ס'איז געווען נאַכט און פינסטער.

אָבער פונדעסטוועגן, האָט ער וויייטער געטון די עבודה פון **ויפגע במקום - ער האָט געדאַוונט תפלת ערבית מיט אַ התבטלות פאר השי"ת מיט אַ מסירת נפש**, ער האָט געדינט דעם אויבערשטן מיט קריאת שמע שעל המטה, וואָס איז די עבודה פון **יחוד ה' במסירת נפש אין דעם זמן פון הסתרה**. און דורכדעם האָט ער טאַקע זוכה געווען אַז ס'זאָל זיין 'והנה ה' נצב עליו'.

> אַ מענטש דארף זיך מחזק זיין צו האבן דביקות אין השי"ת, דוקא אין די צייטן וועט ס'איז אים שווער צו דאַוונען.

אור התעזוג

שיעורי פתיחה לפנימיות קבלה וחסידות למתחילים הנדפס בספר נתיב חיים

ו

וְאֹהֲבָיו כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ בִּגְבֻרָתוֹ

קבלת יסורים באהבה איז ממתיק אַלע דינים

המשך ממאמר הקודם: השי"ת האָט באַשאַפן די וועלט 'כדי להיטיב לברואיו'. אַלעס איז חסדים, אפילו ווען ס'קוקט אויס ווי עונשים ח"ו.

דער תכלית פון יסורים איז מגלה צו זיין אלוקות

ווען אַ איד גייט דורך אַ מצב פון יסורים חלילה, און ער איז זוכה זיך צו שטאַרקן מיט אמונה אַז אַלעס איז פונעם אויבערשטן וואָס וויל נאָר טון חסד און רחמנות, דעמאָלט **איז מען 'מיט דער אמונה אַליין' ממתיק די גאַנצע הסתרה** און מ'ברענגט אַראָפּ אַ שפע פון אָפענע חסדים.

פאַרוואָס איז דאָס אַזוי? ווייל דער גאַנצער תכלית פון מקיים זיין מצוות איז, אַז **דורכדעם זאָל דער מענטש ווערן דבוק צום אויבערשטן.** ווי מ'האָט דערמאַנט וואָס די ספרים הק' זאָגן אַז: 'שְׂכַר מִצְוָה - מְצַוֶּה'. דאָס הייסט אַז דורך די מצוות ווערט מען כביכול נאָנט מיט'ן מְצַוֶּה, דער רבוש"ע וואָס האָט אונז באַפוילן צו מקיים זיין די מצוות. (עיין דגל מחנה אפרים ליקוטים ד"ה מצוה)

אָבער אויב דער מענטש טוט ח"ו אן עבירה, פאַסירט דאָס פאַרקערטע. **ער מאַכט אַז ס'זאָל ווערן אויף דער וועלט אַ 'הסתרה' פונעם אויבערשטן.** יעדע עבירה מאַכט אַ מחיצה בין ישראל לאביהם שבשמים. **דערפאַר מוז מען שיקן פאַר'ן מענטש יסורים,** כדי צו מכפר זיין אויף די עבירות, און כדי אַראָפּצונעמען די הסתרה פון אלוקות, וואָס איז ליידער געשען דורך די חטאים.

צומאָל איז נגזר געוואָרן אַז ס'זאָל חלילה זיין שווערע יסורים און ס'זאָל געדויערן אַ לאַנגע צייט רח"ל. **אַלעס ווענדט זיך לויט די האַרבקייט פון די עבירות וואָס מ'דאַרף אָפּווישן,** כדי אַז דער איד זאָל קענען צוריקקומען צום אויבערשטן.

תיכף זיך דערמאַנען פון השי"ת פאַרשפּאָרט נאָך יסורים

אָבער אויב דער מענטש איז נישט קיין שוטה, דעמאָלט ווען ער באַקומט די גרינגערע יסורים, **דערמאַנט ער זיך תיכף אַז די יסורים זענען אים געשיקט געוואָרן** פון הימל מיט אַ געוואַלדיגן תכלית: כדי צו מכפר און מתקן זיין אַז ער האָט פאַרגעסן פונעם אויבערשטן. **ער ווייסט אַז דער ציל פון די יסורים איז אים צו דערמאַנען פון השי"ת,** און דורכדעם איז ער טאַקע ממתיק דעם גאַנצן עונש, און **עס פעלט שוין נישט אויס אים צו שיקן נאָך יסורים!** אַזאַ מענטש איז שוין אָנגעקומען צום תכלית וואָס מ'האָט געוואָלט פון אים, ווייל ער האָט שוין מגלה געווען דעם אויבערשטן דורך די יסורים! אויב אַזוי, קען אַלעס איבערגעדרייט ווערן לטובה.

די קלענסטע עגמת נפש קען אויך זיין גענוג

דער יסוד שטייט פונעם **בעש"ט הק'** (תולדות יעקב יוסף וישלח ל, א, נתיב מצוותיך שביל האמונה אות ג) אויף דער גמרא (ערכין טז, א): **עד היכן תכלית היסורין, המושיט ידו לכיס ליטול שתים ועלה בידו אחד.** פרעגט דער בעש"ט הק', אַז לכאורה, **וויאַזוי קען טאַקע זיין אַז אַזאַ קליינגקייט זאל ווערן גערעכנט פאר 'כפרת עוונות',** צו אָפּווישן די עבירות? און פאַרוואָס ווערט עס אָנגערופן 'תכלית היסורין'?

נאר, זאָגט דער בעש"ט, אַז ווען אַ איד גלייבט באמונה שלימה אַז יעדע קליינגקייט וואָס פאַסירט צו אים, איז מיט אַ השגחה פרטית, דעמאָלט גלייך ווען ער באַקומט די קלענסטע עגמת נפש, **ווייסט ער אַז דאָס האָט נישט פאַסירט בחנם,** נאר ס'איז זיך אים געקומען צוליב זיינע חטאים, און דער איד טוט תשובה. דעמאָלט ווערט דאָס גערעכנט פאר כפרת עוונות, ווייל **דאָס איז דאָך דער גאַנצער 'תכלית היסורים', אַז ער זאָל זיך דערמאַנען פונעם אויבערשטן!** און אויב אַזוי ווערט טאַקע נתכפר אַלע חטאים וואָס ער האָט געטון. אָבער אויב דער מענטש איז אַ 'שוטה ואינו מרגיש', וועט ער חלילה דאַרפן האָבן גרעסערע יסורים, ביז ער וועט אָנקומען צום תכלית, צו געדענקן פונעם אויבערשטן.

דורך קבלת יסורים באהבה פאַסירט דער תכלית הבריאה

אין קלאָרערע ווערטער: דער אויבערשטער האָט באַשאַפן די בריאה ווייל ער האָט געוואָלט **'להיטיב לנבראיו' לנצח נצחים!** איי, פאַרוואָס זעט מען אַז ס'איז דאָ אַזאַ מציאות פון 'עונש' אויף דער וועלט? דאָס איז ווייל ליידער איז דאָ אַ הסתרה אויפ'ן אויבערשטנ'ס געטליכקייט צוליב די עבירות; און דער נברא האָט נאָכנישט זוכה געווען צו ממליך זיין דעם אויבערשטן.

דער גאַנצער מציאות פון 'עונש' אויף דער וועלט, האָט נאָר איין ציל: **צו מבטל זיין די הסתרה, און צו אַנטפּלעקן נאָכאַמאָל דעם גילוי אלוקות וואָס איז געוואָרן פאַרגעסן דורך די עבירות.** וואס דורכדעם וועט קענען ווייטער קומען חסד ורחמים אָן קיין גרעניץ.

אויב אַזוי איז דאך פשוט, אַז אויב דער מענטש כאַפּט זיך גלייך אין אָנהויב פונעם עונש אַז אַלעס איז דער אויבערשטער, ער חזר'ט זיך איין אַז יעדע ביסל יסורים איז בהשגחה פרטית מיט'ן תכלית פון 'להטיבך באחריתך', און ער זאָגט דעם פסוק 'ראה עניי ועמלי ושא לכל חטאתי', דעמאָלט איז דער מענטש מקיים דעם תכלית הבריאה, און די יסורים קענען זיך שוין ענדיגן! **וויפיל מער מ'איז ממליך און מ'איז מגלה דעם אויבערשטן, אַלץ מער ווערן נמתק אַלע עונשים.**

דאָס גרויסקייט פון דער הייליגער עבודה

ווען אַ איד איז זוכה צו מקיים זיין די עבודה פון קבלת יסורים באהבה, **איז דאָס איינס פון די העכסטע עבודות וואָס לייטערט אויס די נשמה** און עס ברענגט אים אַ געוואַלדיגע דביקות בה'. ווייל אודאי איז דאָ אַן עבודה צו משיג זיין דעם אויבערשטן אין אַ מצב פון תענוג, ס'איז אויך זייער חשוב צו משיג זיין השי"ת בשעת לימוד התורה און בשעת התפלה, וואָס איז אַ רוחניות'דיגע תענוג פון דביקות. אָבער **אַסאַך אַ גרעסערע מדריגה איז צו משיג זיין דעם אויבערשטן דוקא אין דעם 'מקום הסתרה'** ווען מ'געפינט זיך אין אַ מצב פון יסורים - דאָס איז דאך פון די עבודות קשות שבמקדש!

דאָס איז אַ בחינה פון **מחבר זיין דעם שם 'הוי"ה' מיט'ן שם 'אדנ"י'.** דער שם 'אדנ"י' ווערט אָנגערופן 'דינא דמלכותא', וואָס גייט אַרויף אויף די דינים און הסתרה, און אויב מ'געדענקט אויך דאָרט פונעם אויבערשטן ברענגט מען צוזאַם די צוויי שמות הק', אַז אויך אין די דינים זאל שיינען דער שם 'הוי"ה', און ס'ווערט דערפון אַ געוואַלדיגער יחוד.

דורך די עבודה איז מען זוכה **אויפצוהייבן כביכול די שכינה פון גלות,** און מ'ווערט אָנגערופן אַ 'צדיק בשלימות', דורכדעם וואָס **מ'איז מגלה דעם אויבערשטן אפילו אין דעם פּלאַץ פון יסורים,** און מען איז מהפך דעם חושך צו אור. ווי עס ווערט געברענגט אין דער הקדמה פונעם **זוהר הק'** (דף ד) אַז נאָך די פטירה פון רבי שמעון בן יוחאי, האָט רבי חייא געוואָלט אַריינגיין מיט אן 'עליית נשמה' אינעם היכל פון רשב"י, און ס'איז אַרויסגעגאַנגען אַ בת קול וואָס האָט געזאָגט אַז **דאָרט קען אַריינגיין נאר אַזאַ איינער וואָס קען מהפך זיין חושך צו אור.**

דוקא נאָכ'ן אַריינגיין אין פּנימיות התורה

אַסאַך מאָל זעט מען, אַז ווילאַנג אַ מענטש איז נישט עוסק אין פּנימיות התורה האָט ער נאָכנישט אַזויפיל נסיונות פון שפּירן חשכות וכדו', און אַלעס גייט אים נאָך רואיג, ווייל ער האָט נאָכנישט אינזין צו מגלה זיין דעם אויבערשטן דורך זיין עבודה. אָבער דוקא ווען מ'הייבט אן עוסק זיין אין אמת'ע עבודת ה', צו מגלה זיין און צו ממשיך זיין דעם אור האלקות אויף דער וועלט, **דעמאָלט איז מען פון הימל בודק די נשמה און מ'דאַרף אַריבערגיין פאַרשידענע שווערגקייטן** כדי מ'זאָל זיך טאַקע דאָרט דערמאַנען אינעם אויבערשטן.

מ'דאַרף וויסן אַז **יעדער עובד ה' גייט דורך די סאָרט שווערגקייט** אַז ער דאַרף מהפך זיין דעם חושך צו אור, ווייל דאָס איז דער וועג אָנצוקומען צום אויבערשטן. ווען מ'טרעפט זיך חלילה אין מצבים פון יסורי הגוף אָדער יסורי הנפש, זאָל מען וויסן און געדענקן אַז אַלעס קומט פונעם בוכ"ע און אַלעס איז לטובה. און **אויב מ'איז טאַקע ממליך דעם אויבערשטן אין דעם פּלאַץ פון הסתרה,** ווערט נאָכדעם אַלעס נמתק צו אַ אמונה און דביקות.

נקודות אויף למעשה

- **קבלת יסורים באהבה איז ממתיק די דינים, ווייל אלע יסורים קומען נאר צוליב אַ חטא וואָס האָט מסתיר געווען דעם אויבערשטן, און אויב מ'דערמאַנט זיך גלייך אַז אַלעס איז פון השי"ת, און מ'איז מגלה אלוקותו יתברך אינעם הסתר, פעלט זיך שוין נישט אויס צו שיקן נאָך יסורים.**
- משיג זיין דעם אויבערשטן אין די יסורים, איז אַסאַך אַ העכערע עבודה ווי משיג זיין דעם אויבערשטן בשעת תענוג.
- **יעדער עובד ה' וואָס וויל אַריינגיין אין דער וועלט פון פּנימיות התורה, דאַרף צוערשט דורכגיין שווערגקייטן, כדי צו מגלה זיין דעם אור ה' דוקא אין דעם חושך.**

יומא דהילולא

הרה"ק רבי **אברהם דוב** ב"ר דוד
מאווריטש זי"ע בעל "בת עין"

נלב"ע י"ב כסלו תר"א

די קדושה פון ספה"ק בת עין

ס'איז ידוע וואָס צדיקים זי"ע האָבן מפליג געווען איבער די גרויסע קדושה פונעם ספה"ק בת עין, ווי הרה"ק רבי **שלמה'קע זוועהילער** זי"ע האָט געזאָגט אַז דער ספר איז זיין 'בת עין'.

צדיקים האָבן מעיד געווען אַז דער ספר האָט אַ ספּעציעלן כח מיוחד צו מעורר זיין עבודת ה' און מדות טובות, און בפרט אמת'ע ענוה און יראת ה', ווייל דער בת עין האָט נישט איבערגעלאָזט קיין זש"ק, און **ער האָט אַריינגעלייגט זיין 'כח ההולדה'** אין זיינע הייליגע ווערטער פונעם ספר.

ס'איז טאַקע ידוע אַסאַך מעשיות נפלאות פון אידן וואָס זענען געהאָלפן געוואָרן מיט ישועות **בזכות לערנען דעם ספר בת עין**, אָדער בזכות פון **מאַכן אַ סעודת הילולא לזכרו**. בפרט זעט מען **גרויסע ישועות אין די ענינים פון זרע של קיימא**, היות דער צדיק האָט נישט איבערגעלאָזט קיין קינדער, איז ער משפּיע זיין כח פון זש"ק פאר די דורות הבאים. און ממילא פועל'ט ער אויך ישועות מיט **שידוכים**, און דער כלל איז דאך 'מאן דיהיב חיי יהיב מזוני' - דער צדיק וואָס פועל'ט פאַר קינדער **פועל'ט אויך אַז מ'זאָל האָבן מזוני בהרחבה**, און אודאי אויך **חיי אריכי** בבריאות השלימות.

די לעכטיגע שטיינער אין ארץ ישראל

דער ספר האָט דעם נאָמען 'בת עין', וואָס אין קבלה איז דאָס אַ כינוי פאר **דער ספירה פון 'מלכות'**. ווייל דער בת עין האָט זיך מוסר נפש געווען אויף **קדושת ארץ ישראל - בחינת מלכות**. זייענדיג שוין אויף די עלטערע יאָרן, כאָטש ער איז געווען אַ רב אין אַ גרויסע קהלה און אַ רבי פאר חסידים, האָט ער אַלעס איבערגעלאָזט, און ער האָט מיטגעמאַכט גרויסע מניעות אויפ'ן וועג, אַלעס כדי זיך צו באַזעצן אין ארץ ישראל מיט אַ געוואַלדיגע תשוקה און מסירת נפש.

אַ לענגערע צייט נאָכ'ן אַרויפקומען קיין ארץ ישראל האָט דער בת עין אַמאָל געפּראַוועט אַ גרויסע סעודה, און ער האָט פאַרציילט אַז ווען ער האָט נאָך געוואוינט אין חוץ לארץ איז אַמאָל געקומען אַ משולח פון ארץ ישראל וואָס האָט אַראָפּגעלייגט מיט אַ התרגשות דקדושה די חשיבות פון ארץ ישראל, און ער האָט זיך אויסגעדרוקט: **"אפילו די פּשוט'ע שטיינער פון ארץ ישראל לייכטן ווי דיאַמאַנטן"**.

האָט דער בת עין פאַרציילט, אַז ווען ער איז אָנגעקומען קיין ארץ ישראל האָט ער נאָכנישט זוכה געווען צו דער מדריגה פון זען אַז די שטיינער לייכטן, **דעריבער האָט ער אַסאַך עוסק געווען מיט גרויסע תעניתים און התבודדות** כדי צו זוכה זיין דערצו, ביז נעכטן האָט אים דער אויבערשטער מזכה געווען צו קענען זען ווי די שטיינער פון ארץ ישראל שיינען און לייכטן. און דערפאַר פּראַוועט ער יעצט אַ סעודת הודאה.

בפּשטות האָט דער בת עין זוכה געווען צו דער השגה וואָס שטייט אין פּסוק (ישעיהו נד, יב): **"ושמתי כדכד שמשותיך, ושעריך לאבני אקדח"** וואָס **חז"ל** זאָגן (בבא בתרא עה, א) אַז לעתיד לבא וועלן די שטיינער פון ירושלים שיינען ווי אבנים טובות ומרגליות. אָבער באמת ליגט דאָ טיפערע ענינים, ווייל דער צדיק האָט זיך אודאי נישט מייגע געווען מיט תעניתים און התבודדות, בלויז צו קענען זען אַ גשמיות'דיגע ראי' פון שטיינער וואָס שיינען. און אויך די נבואה פון ישעיהו הנביא מיינט זיכער אַ פּנימיות'דיגער סוד, אַז לעתיד וועלן די שטיינער לייכטן.

די קטנות ווען מ'קומט אויף ארץ ישראל

מ'קען עס פאַרשטיין לויט דעם בריוו וואָס דער בת עין האָט געשיקט פאר הרה"ק רבי **מרדכי מטשערנאָבל** זי"ע, וואו ער שרייבט אַז אין די ערשטע דריי יאָר נאָכ'ן קומען קיין ארץ ישראל, **האָט ער גאָרנישט געשפּירט די קדושת המקום**, ער האָט חרטה געהאַט פאַרוואָס ער איז אַהערגעקומען, און ס'איז געווען אַ בחינה פון 'שלש שנים ערלים יהיה לכם'. אָבער היינט ביי קדושת 'כתר' האָט ער שוין מרגיש געווען די קדושה, און יעצט האָט ער חרטה אויף די יאָרן וואָס ער איז נישט אַרויפגעגאַנגען.

ענדליך איז ידוע אַז הרה"ק רבי **מענדעלע וויטעפסקער** זי"ע האָט געשריבן פאר איינע פון די צדיקים אין חוץ לארץ, אַז ווען ער איז אָנגעקומען קיין ארץ ישראל האָט ער פאַרלוירן אַלע מוחין, און **זיינע תפלות זענען געווען בקטנות, אָן קיין שום הארה**, אָבער נאָכדעם האָט אים דער אויבערשטער מזכה געווען מיט נייע מוחין און זיינע תפלות האָבן אַזוי געשיינט, אַז ער האָט משיג געווען אַז די 'אויסגעלאָשענע' תפלות וואָס ער האָט געדאַוונט אין ארץ ישראל, האָבן געשיינט אַסאַך מער ווי די 'לעכטיגע' תפלות וואָס ער האָט געהאַט אין חוץ לארץ.

דער שבח הבורא דוקא אינעם עולם הזה

מ'זעט אַן אינטערעסאנטע זאַך, אַז ווען דוד המלך אין ספר תהלים לויבט דעם אויבערשטן, רעדט ער בעיקר וועגן דער **שיינקייט פון דעם גשמיות'דיגן עולם הזה**. ער דערמאַנט כמעט נישט דאָס גדלות הבורא אין די רוחניות'דיגע עולמות העליונים. לכאורה איז דאָס אַ פּלא, ווייל **די התגלות פונעם אויבערשטן אין די עולמות העליונים איז דאך אַסאַך העכער 'לאין ערוך'**, ווי דער שבח פונעם אויבערשטן דאָ אויף דער נידריגער וועלט.

דער עומק הביאור דערפון איז וואָס דער **בעש"ט הק'** האָט געזאָגט אויפ'ן פּסוק 'לעולם ה' דברך נצב בשמים', אַז **דער דיבור האלוקי איז מהווה און מחיה אַלע וועלטן**, 'ואתה מחיה את כולם'. אפילו דער גשמיות'דיגער עולם הזה מיט אַלע נבראים פון דומם צומח חי ומדבר, וואָס בעצם איז דאָס די גרעסטע צמצום און ירידה, אָבער **דער אויבערשטער איז דאָס אויך מהוה ומחיה יעדע איינציגע רגע**, און אויב ער וועט אַוועקנעמען דעם חיות אלוקות אפילו אויף אַ סעקונדע, וועט די גאַנצע וועלט בטל ווערן 'כלא היה'. (כמבואר באריכות בספה"ק תניא שער היחוד והאמונה פרק א', ובאגרת הקודש סימן כ')

נאָכמער: די גשמיות'דיגע עולם הזה איז טאַקע דער סאַמע-גרעסטער צמצום און הסתר, אָבער דוקא דורכדעם וואָס ס'ווערט דאָ נתגלה דער כח פונעם אויבערשטן וואָס איז מחיה די וועלט יעדע רגע, **ווערט דער עולם הזה איבערגעדרייט צו זיין די שטאַרקסטע כלי וואו ס'זאָל נתגלה ווערן די העכסטע גילוי אלוקות.** אדרבה, דוקא דער גרעסטער 'יש' וואָס קוקט אויס ווי אַן אייגענע מציאות פאר זיך, איז דער בעסטער כלי צו מגלה זיין דעם אמת'ן 'יש' - דער בורא כל עלמין. און דאָס איז טאַקע געווען דער תכלית פון דער גאַנצער בריאה: **'נתאווה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים'**, אַז ס'זאָל נתגלה ווערן דער יחוד האלוקי **דוקא אין דעם עולם הזה**, וואָס קוקט אויס ווי אַ 'יש' מיט אונזערע פליישיגע אויגן.

לויט דעם פאַרשטייט מען פאַרוואָס דוד המלך ע"ה האָט גערעדט פון דער גדולת הבורא דוקא דורך דעם עולם הזה, ווייל דוד המלך - נשמת משיח, איז עוסק אינעם תכלית הבריאה פון 'דירה בתחתונים - דייקא', דערפאַר איז ער ממליך און משבח דעם אויבערשטן **דוקא דורך די נפלאות הבורא פון דעם עולם הזה**, ווייל די אמת'ע גדולה פונעם אויבערשטן ווערט נתגלה דאָ אויף דעם עולם השפל.

די עבודה פון צדיקים אין ארץ ישראל

ס'איז ידוע פון ספרים הק' אַז **ארץ ישראל איז די בחינה פון 'מלכות תתאה' - וואָס איז די נידריגסטע דרגא פון די הייליגע ספירות**, און די עבודה פון אַ איד איז צו מגלה זיין דעם אויבערשטן דוקא אין דער 'מלכות תתאה', צו מאַכן פאַר השי"ת אַ 'דירה בתחתונים' - דאָ אין דעם גשמיות'דיגן מציאות.

דאָס איז דער סוד פון די קטנות און חשכות וואָס צדיקים זענען דורכגעגאַנגען ווען זיי זענען אָנגעקומען אין ארץ ישראל, ווייל ס'איז פאר זיי געווען אַ געוואַלדיגע ירידה **אַראָפּצוגיין פון זייער דביקות אין דעם פּלאַץ פון 'יש' און 'הסתרה'**, אָבער נאָכדעם וואָס זיי האָבן זיך מייגע געווען מיט זייער עבודת הקודש, האָבן זיי זוכה געווען צו מגלה זיין דעם אמת'ן 'יש', דער 'דירה בתחתונים', אַז דוקא אין דעם עולם הזה, ליגט דער כלי וויאַזוי אָנצוקומען צום אויבערשטן, ווי דער בת עין האָט שפּעטער טאַקע געזען אַז אפילו דער 'דומם' (די שטיינער פון ארץ ישראל) וואָס איז דאך דער גרעסטער 'יש', **לייכט אויך מיט'ן אור האלוקי!** דאָס איז אויך דער עומק דברי קדשו פון הרה"ק רבי **מענדעלע וויטעפסקער** זי"ע וואָס האָט משיג געווען אַז די קטנות פון ארץ ישראל איז אַסאַך העכער פון דער גדלות אין חוץ לארץ, ווייל **אין ארץ ישראל קען מען מעלה זיין די מלכות -קטנות**, און דורכדעם מגלה זיין דעם אור ה' אַסאַך שטאַרקער.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

יצא לאור ע"י
מכון תורת חכם
שיעורי כ"ק אדמו"ר שליט"א
646.693.0112
לתרומות, ולקבלת הגליון:
info.lhisanag@gmail.com